

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, e-mail: spvr@rada.gov.ua

В И С Н О В О К

щодо включення до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проектів законів України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо розміру мінімальної пенсії за віком та у зв'язку з втратою годувальника (реєстр. № 5446 від 29.04.2021) про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо підвищення розміру мінімальної пенсії за віком та пенсії у зв'язку з втратою годувальника (реєстр. № 5446-1 від 19.05.2021)

За дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. та відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув на своєму засіданні 07 липня 2021 року (протокол № 82) проекти законів України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо розміру мінімальної пенсії за віком та у зв'язку з втратою годувальника (реєстр. № 5446 від 29.04.2021), поданий народним депутатом України Демченком С.О. та іншими народними депутатами України; про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо підвищення розміру мінімальної пенсії за віком та пенсії у зв'язку з втратою годувальника (реєстр. № 5446-1 від 19.05.2021), поданий народним депутатом України Королевською Н.Ю. та іншими народними депутатами України, і зазначає наступне.

Законопроектом за реєстр. № 5446 пропонується встановити:

мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу на рівні двох прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом;

мінімальний розмір пенсії за віком для осіб, які досягли віку 65 років, за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу на рівні 70 відсотків мінімальної заробітної плати, визначеної законом про Державний бюджет України на відповідний рік, але не менше двох прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність;

мінімальний розмір пенсії за віком за наявності страхового стажу меншої тривалості у розмірі пропорційному до наявного страхового стажу, але

не менше півтора прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність;

розмір пенсії у зв'язку з втратою годувальника не менше двох прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність.

Крім того, передбачено врахування до страхового стажу при визначенні мінімального розміру пенсії за віком періоду, за який проведено одноразову сплату єдиного внеску.

Альтернативний законопроект за реєстр. № 5446-1 пропонує встановити:

мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу в розмірі не менше фактичного розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум»;

мінімальний розмір пенсії за віком для осіб, які досягли віку 65 років, за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу на рівні 70 відсотків мінімальної заробітної плати, визначеної законом про Державний бюджет України на відповідний рік, але не менше фактичного розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

мінімальний розмір пенсії за віком за наявності страхового стажу меншої тривалості у розмірі пропорційному до наявного страхового стажу, виходячи з фактичного розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

розмір пенсії у зв'язку з втратою годувальника не менше фактичного розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Також передбачено врахування до страхового стажу при визначенні мінімального розміру пенсії за віком періоду, за який проведено одноразову сплату єдиного внеску.

На думку авторів законопроектів, їх прийняття та реалізація сприятиме підвищенню соціальних стандартів та рівня забезпеченості пенсіонерів, які отримують мінімальну пенсію за віком та осіб, які отримують пенсії у зв'язку з втратою годувальника.

Разом з тим, слід зауважити наступне.

При розгляді законодавчих ініціатив необхідно враховувати об'єктивну залежність підвищення розміру мінімальної пенсії від загального рівня доходів громадян та рівня мінімальної заробітної плати у країні.

Рівень пенсійного забезпечення та наповнюваності бюджету Пенсійного фонду знаходиться у безпосередній залежності від рівня заробітних плат і сплачуваних з них страхових внесків. Саме розмір єдиного внеску забезпечує реалізацію прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, до яких відносяться пенсії за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника тощо. При цьому, мінімальний розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування розраховується виходячи з розміру мінімальної заробітної плати.

Слід також зазначити, що згідно із статтею 5 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування одним із принципів державного соціального страхування громадян України є забезпечення рівня життя, не нижчого за прожитковий мінімум, встановлений законом, шляхом надання пенсій, інших видів соціальних виплат та допомоги, які є основним джерелом існування.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» базовим державним соціальним стандартом є прожитковий мінімум, встановлений законом, на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового, соціально-культурного обслуговування, охорони здоров'я та освіти.

При цьому, частина третя статті 4 Закону України «Про прожитковий мінімум» передбачає, що прожитковий мінімум на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення, щороку затверджується Верховною Радою України в законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

Водночас, згідно із статтею 5 цього Закону Міністерство соціальної політики України щомісяця розраховує фактичний розмір прожиткового мінімуму на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення виключно з метою спостереження за динамікою рівня життя в Україні на основі статистичних даних про рівень споживчих цін.

Отже, запропоновані у законопроектах положення є неоднозначними, допускають неузгодженості між нормативно-правовими актами.

Зауважимо, що поза увагою авторів законопроекту залишилося питання визначення умов перерахунку пенсій, призначених з урахуванням діючих норм щодо встановлення мінімального розміру пенсії за віком та у зв'язку з втратою годувальника.

Крім того, законопроекти не відповідають вимогам статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Регламенту Верховної Ради України в частині надання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування, подання пропозицій змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету та терміну набрання чинності.

За висновками Міністерства фінансів України додаткові видатки на реалізацію законопроекту за реєстр. № 5446 становитимуть 16,8 млрд. грн. на місяць, а додаткові видатки на реалізацію законопроекту за реєстр. № 5446-1 становитимуть 20,9 млрд. грн. на місяць.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету прийняв рішення, що законопроект за реєстр. № 5446 має вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного бюджету, у тому числі для Пенсійного фонду України). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року

він має вводитись в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року - не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття).

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення законопроекту за реєстр. № 5446 такими, що не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Міністерство фінансів України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України не підтримують законопроекти за реєстр. №№ 5446, 5446-1.

Пенсійний фонд України висловлює ряд зауважень до законопроектів за реєстр. №№ 5446, 5446-1.

За результатами розгляду та обговорення Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів **в и р і ш и в:**

рекомендувати Верховній Раді України проекти законів України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо розміру мінімальної пенсії за віком та у зв'язку з втратою годувальника (реєстр. № 5446 від 29.04.2021); про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо підвищення розміру мінімальної пенсії за віком та пенсії у зв'язку з втратою годувальника (реєстр. № 5446-1 від 19.05.2021) включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Голова Комітету

Г. Третякова

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Третякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000002E093100E1118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-30/3-2021/225807 від 09.07.2021

576442